MARKARYDS KOMMUN

Socialförvaltningen

Riktlinjer för ekonomiskt bistånd

Riktlinjer antagna av Socialnämnden

(2013-03-13, § 31/2013)

Innehållsförteckning

Socialnämndens riktlinjer för ekonomiskt bistånd 5
Metod 5
Grundläggande juridiska principer gällande rätten till bistånd 5
Vistelsekommunen/kommunens yttersta ansvar 6
Vistelse utanför Markaryd 6
Förutsättningar för olika sökandegruppers rätt till ekonomiskt bistånd 6
Arbetslösa 6
Förutsättningar för att erhålla ekonomiskt bistånd vid arbetslöshet 7
Arbetslös ungdom 7
Egna företagare 7
EU/ESS-medborgare 8
Uppehållsrätt och arbetslös 8
Permanent uppehållsrätt 9
Avvisning av EU-medborgare 9
Utländska medborgare 9
Förtida uttag av pension samt personer äldre än 65 år 10
Föräldralediga 10
Inskrivna på kriminalvård eller rättspsykiatriskt vård 10
Anstaltsvård 10
Rättspsykiatrisk vård 11
Inskrivna för vård och behandling inom socialtjänsten 11
Bistånd till hyra under institutionsvård 11
Sökanden med beroendeproblematik 12
Sökanden med permanent försörjningshinder 12
Sjukskrivna 12
Sjukdom 12
Studerande 13
Gymnasiestuderande ungdomar 13
Gymnasiestuderande ungdomar som gifter sig 13
Grundläggande studier motsvarnade åk 9 13
Otillräckliga studieresultat 14
SFI 14
Vuxenstuderande 14
Vuxenstuderandes ansökan i samband med terminsuppehåll/
Ungdomars ansökan i samband med avslutade studier 14
Olika former av bidragshushåll 15
Gifta men inte sammanboende 15
Hushåll då barn bor växelvis hos separerade föräldrar 15
Sammanboende med hushållsgemenskap 15
Underåriga som bildat familj 15

Ekonomiskt bistånd 16
Riksnorm 16
Retroaktivt bistånd 16
Inkomster och utgifter 16
Alla inkomster skall medräknas 16
Feriearbete för ungdomar 17
Inkomster 17
Undantagna inkomster som inte skall medräknas 17
Uppskattade inkomster 17
Utmätning och s k kvittning 17
Kapital och andra tillgångar 18
Bostadsrätt eller villa 18
Sparade medel 18
Övriga tillgångar 18
Försörjningsstöd utöver riksnorm 19
Boende 19
Ungdomars boende 19
Hyresdel för ungdom som avslutat studier men inte tidigare betalat hyresdel till föräldrarna 20
Ungdomar som utan egna inkomster tecknar hyresavtal 20
Akuta boendelösningar 20
Godtagbar hyreskostnad 20
Skäl att bevilja hyresdel 21
Beräkning av boendekostnad i egen fastighet 21
Andrahandsboende 21
Hushållsel 21
Arbetsresor 22
Avgift till fackförening och arbetslöshetskassa 22
Hemförsäkring 22
Ekonomiskt bistånd till livsföring i övrigt 23
Avgift för barnomsorg, hemtjänst och äldreomsorg 23
Begravning 23
Gravsten 23
Kostnader i samband med närståendes begravning 23
Bilinnehav 24
Motorcykel, EU-moped och andra fordon 25
Flyttkostnader 25
Glasögon 25
Hemutrustning 26
Ungdomars hemutrustning 26
Flyktingars hemutrustning 27
ID-kort 27
Kläder 27

Läkarvård och medicinkostnader 27
Magasineringskostnader 27
Rättshjälp 27
Sjukhusvård 28
Sjukresor 28
Skulder 28
Barnomsorgsskuld 28
Elskuld 28
Hyresskuld 29
Skuld på underhållsstöd 30
Spädbarnsutrustning 30
Tandvård 30
Telefoninstallation 31
Umgänge med barn 31
Återkrav och framställan 32
Bidragsbedrägeri 35

Socialnämndens riktlinjer för ekonomiskt bistånd

Föreliggande riktlinjer är ett stöd vid handläggningen. Syftet med riktlinjerna är att klargöra Socialnämndens hållning i vissa vanligt förekommande situationer. Riktlinjerna skall ses som en vägledning för likartade bedömningar skall råda vid likartade situationer och får inte tolkas som tvingande regler. Det är inte möjligt att i dessa riktlinjer beskriva alla olika sorters situationer eller behov som kan tänkas uppstå. Ansökan om ekonomiskt bistånd skall alltid bedömas utifrån de speciella omständigheter som råder för sökanden. Detta förutsätter att avsteg från riktlinjen skall göras om särskilda skäl för det framkommer.

Arbetet med handläggning av ärende om ekonomiskt bistånd regleras framförallt av följande lagar och dokument:

· Socialtjänstförordning (2001:937).
· Proposition 2000/01:80 ny socialtjänstlag
· Handläggning och dokumentation, handbok från socialstyrelsen 2006
· Gällande delegationsordning för socialnämnden
· Förvaltningsrätten och högre instans domar
· Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 2009:23)
· Ekonomiskt bistånd – Stöd för rättstillämpning och handläggning, Socialstyrelsen 2010

Metod

Arbetslinjen gäller dvs. att den sökande är inskriven på Arbetsförmedlingen samt aktivt söker arbete och / eller deltar i kompetenshöjande verksamhet för att öka kompetensen och stärka förutsättningarna för egen försörjning. Detta sker genom samverkan med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Svenska för invandrare (SFI) och övriga parter.

Grundläggande juridiska principer gällande rätten till bistånd

Ekonomiskt bistånd är välfärdssystemets yttersta skyddsnät och skall vara ett komplement till socialförsäkringssystemet och ge hjälp när generella stödformer är otillräckliga eller inte kan lämnas. Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd för sin försörjning och för sin livsföring i övrigt. Rätten till bistånd begränsas inte till några i lagen direkt angivna situationer. Genom det ekonomiska biståndet skall sökanden tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Alla andra möjligheter skall vara uttömda innan rätt till bistånd inträder. Sökanden har en skyldighet att själv planera sin ekonomiska situation för att undvika ett bidragsberoende.

Socialtjänstens insatser skall inte bara syfta till att avhjälpa det aktuella behovet utan även underlätta för sökanden att i framtiden själv klara sin försörjning och sin livsföring i övrigt. Kommunerna skall aktivt verka för att biståndet gör det möjligt för sökanden att utveckla och aktivera de egna resurserna för att så snart som möjligt kunna nå egen försörjning. Målet för arbete med ekonomiskt bistånd är att bistå människor att finna vägar till självförsörjning samt

att under tiden pröva rätten till bistånd. Sökanden skall efter förmåga bidra till sin försörjning och den som kan arbeta är också skyldig att göra det. En längre tids biståndsmottagande skall alltid förenas med relevanta krav i syfte att stödja sökanden att finna en väg till att bli självförsörjande. Socialtjänstlagen förutsätter att det i varje enskilt fall görs en individuell bedömning av hjälpbehovet och omfattningen av det.

Vistelsekommunen/kommunens yttersta ansvar

Kommunen har det yttersta ansvaret för att de som vistas i Markaryd får den hjälp de behöver. Om sökanden endast tillfälligt vistas i Markaryd och ansöker om bistånd kan hjälpen inskränkas till resa till hemkommunen, samt eventuellt nödvändiga utgifter under resan. Kontakt ska ta med hemkommunens socialtjänst. Skulle sökanden neka till att sådan kontakt får tas – finns skäl att göra avslag på ansökan.

Vistelse utanför Markaryd

För att kunna vara aktivt arbetssökande skall den sökande som regel vistas i Markaryd för att kunna ta emot erbjudande och anvisningar från Arbetsförmedlingen och Socialnämnden. Att som biståndstagare åka utomlands och därifrån söka arbete via Internet kan som regel inte anses vara att aktivt söka arbetet i lagens mening. Ekonomiskt bistånd avser att täcka behoven i Sverige och beviljas inte under utlandsvistelse.

Om den sökande tillbringar merparten av tiden utanför Markaryd bör Socialnämnden utreda om Markaryd verkligen är att betrakta som hemkommun.

Förutsättningar för olika sökandegruppers rätt till ekonomiskt bistånd

Arbetslösa

Arbetslös är inte bara den som saknar arbete på hel- eller deltid utan också den som väntar på att uppbära A- kassa eller ALFA-kassa, väntar på ungdomspraktik, arbetsmarknadsutbildning eller annan kurs. Arbetslös är även den som är sjukskriven eller har föräldrapenning och inget arbete att återgå till och den som vet att en arbetslöshet väntar, t ex studerande inför sommarlovet.

Sökande som deltidsarbetar och därmed har en otillräcklig inkomst skall söka heltidsarbete. Om sökanden p g a sjukdom saknar förmåga till arbete skall en prövning göras enligt sjukförsäkringssystemet för att pröva möjligheten till sjukförmån.

Förutsättningar för att erhålla ekonomiskt bistånd vid arbetslöshet är att:

- söka arbete innan utbildning, praktik eller anställning avslutas.
- i direkt anslutning till inträdd arbetslöshet anmäla sig på arbetsförmedlingen för att kunna bli aktuell för arbetsförmedlingens arbetsmarknadspolitiska åtgärder.
- sökanden söker alla arbeten, okvalificerade såväl sådana som man har utbildning för eller erfarenhet av, inom och utanför Markaryds kommun.
- söka arbete från platsjournaler, tidningar, elektroniskt och på andra sätt.
- vara beredd att flytta dit arbete finns om inte särskilda skäl talar emot.
- söka regelbundet, d.v.s motsvarande heltidsarbete.
- styrka arbetshinder med läkarintyg gällande sjukskrivning.
- följa upprättad handlingsplan med Arbetsförmedlingen.
- följa upprättad genomförandeplan med Socialnämnden.
- sökanden deltar i kompetenshöjande insatser som bedöms främja möjligheterna att få arbete och som stärker sökandens position på arbetsmarknaden och ökar möjligheterna för sökanden att få ett arbete.
- stå till arbetsmarknadens förfogande och aktivt söka arbete, dvs dagligen söka arbete för att inte gå miste om något arbetstillfälle.
- vid behov delta i jobbsökarverksamhet, svenskundervisning, praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet som syftar till att förbereda och underlätta inträde på arbetsmarknaden.

Frågan om ekonomiskt bistånd till arbetslös måste i första hand lösas genom arbetslöshetsförsäkringen (A-kassa) och det kontanta arbetsmarknadsstödet (ALFA).

Arbetslös ungdom

Vid bedömning av behovet av ekonomiskt bistånd för arbetslösa ungdomar upp till 18 år och som bor i föräldrahemmet, skall hänsyn tas till föräldrarnas inkomst. Vid fastställande av biståndsbehovets storlek skall normalbeloppet för ungdomar 15-18 år tillämpas. Ansöker ungdom som ej fyllt 18 år skall alltid föräldrarna kontaktas innan prövning sker. I samband därmed skall föräldrarnas försörjningsförmåga utredas. Föräldrarna har underhållsskyldighet mot barn vilket upphör då barnet fyller 18 år eller vid senare tidpunkt då barnet slutar gymnasieskolan, dock senast när den unge fyller 21 år.

Egna företagare

Huvudregeln är att ekonomiskt bistånd ej skall utgå för att finansiera affärsverksamhet. För att vara berättigad till ekonomiskt bistånd måste den företagare som söker ekonomiskt bistånd först låta avregistrera företaget och själv skriva in sig som arbetssökande på arbetsförmedlingen, om företaget inte har tillräcklig ekonomisk bärighet för kunna utbetala en marknadsmässig lön till företagaren.

Aktiebolag representerar en realiserbar tillgång liksom vissa handelsbolag. Vid nyföretagande finns olika former av bidrag att söka.

Om den sökande har eller har haft ett eget företag måste den sökande styrka företagets tillgångar för att rätt till bistånd ska kunna avgöras.

EU/ESS-medborgare

För en EU-medborgare gäller särskilda regler; enligt utlänningslagen gäller under vissa förutsättningar inte kravet på uppehållstillstånd för denna grupp. Istället skall uppehållsrätten betraktas.

Med uppehållsrätt avses en rättighet för EU-medborgare och deras familjemedlemmar att vistas i Sverige mer än tre månader utan uppehållstillstånd. Någon av nedan förutsättningar måste dock vara uppfyllda. EU-medborgaren har uppehållsrätt bl.a. om han eller hon är arbetstagare i Sverige, har kommit till Sverige för att söka arbete och har en verklig möjlighet att få en anställning eller har tillräckliga tillgångar för sin och sina familjemedlemmars försörjning och har en heltäckande sjukförsäkring för sig och familjemedlemmarna som gäller i Sverige. Uppehållsrätten kvarstår så länge villkoren är uppfyllda.

EU:s medborgare tar sina socialförsäkringar med sig under de tre första månaderna. Vissa länderssocialförsäkring gäller upp till sex månader (A-kassa, ALFA, sjukbidrag mm.).

Uppehållsrätt och arbetslös

EES-medborgare behåller sin uppehållsrätt som arbetstagare i sex månader om:

1. han eller hon är **ofrivilligt arbetslös efter mer än 1 års anställning** och har anmält sig som arbetssökande på arbetsförmedlingen
2. han eller hon är ofrivilligt arbetslös efter att ha **fullgjort en anställning som varit tidsbegränsad på mindre än ett år** och har anmält sig som arbetssökande på arbetsförmedlingen
3. han eller hon har blivit **ofrivilligt arbetslös under de första 12 månaderna av en anställning** och har anmält sig som arbetssökande på arbetsförmedlingen

Under denna sex månaders period har EES-medborgaren rätt till likabehandlingen i förhållande till andra arbetslösa biståndssökande och har rätt att få sin ansökan om bistånd bedömd utifrån socialtjänstlagen. Då sexmånadersperioden förflutit kan socialtjänsten bedöma om EES-medborgaren fortfarande har en verklig möjlighet att få en anställning i Sverige och därmed har uppehållsrätt baserad på arbetssökandet. Det är sökandens ansvar att visa att han eller hon fortfarande är arbetssökande och att det föreligger en reell möjlighet till anställning.

Det ankommer på socialtjänsten att självständigt ta ställning till frågan om uppehållsrätt i samband med att ett beslut om bistånd skall fattas.

Permanet uppehållsrätt
En EU/EES-medborgare som har vistats lagligt i Sverige utan avbrott under minst fem år har permanent uppehållsrätt. En EES-medborgares familjemedlem som inte själv är EES-medborgare och som har vistats lagligt i Sverige utan avbrott under minst fem år med den person från vilken han eller hon härleder sin uppehållsrätt har permanent uppehållsrätt.

Tillfälliga vistelser utanför Sverige som inte överstiger sammanlagt sex månader per år eller längre vistelse utanför Sverige på grund av obligatorisk militärtjänstgöring påverkar inte uppehållsrätten. Detsamma gäller vid vistelse utanför Sverige under högst tolv på varandra följande månader på grund av graviditet förlossning, allvarlig sjukdom, studier eller yrkesutbildning, utstationering på grund av arbete i ett annat land eller särskilda skäl. Den permanenta uppehållsrätten gäller utan villkor och kan endast upphöra om utlänningen har vistats utanför Sverige i mer än två på varandra följande år.

Avvisning av EU-medborgare
En EU-medborgare som uppfyller kriterierna för uppehållsrätt kan enbart bli aktuella för avvisning i särskilda situationer. EU-medborgare som varken är arbetstagare, egenföretagare, arbetssökande samt deras familjemedlemmar får dock avvisas om de under vistelsen i Sverige utgör en belastning för biståndssystemet enligt socialtjänstlagen. Socialtjänsten får dock inte vända sig till Migrationsverket och informera Migrationsverket om en EU-medborgare som ansöker om bistånd. Däremot kan Migrationsverket vända sig till socialtjänsten och begära uppgifter om en utlännings personliga förhållanden som behövs i ett ärende om t ex uppehållsrätt eller verkställighet av ett avvisningsbeslut. Enligt 17 kap. 1 § UtlL är socialtjänsten skyldig att lämna sådana uppgifter till Migrationsverket. Den underrättelseskyldighet till polisen som föreligger enligt 7 kap. 1 § utlänningsförordningen omfattar inte EU- medborgare med uppehållsrätt. Utländska medborgare som vistats i Sverige längre tid än tre månader men saknar uppehållstillstånd, ska hänvisas till polisen och här har socialnämnden en underrättelseskyldighet till polismyndigheten i dessa fall.

Utländska medborgare
Utländska medborgare med uppehålls- och arbetstillstånd i Sverige har samma rätt till bistånd som svenska medborgare när de vistas i landet. Utländska medborgare som söker ekonomiskt bistånd skall alltid kunna uppvisa gällande beslut om uppehålls- och arbetstillstånd.

Utländska medborgare som tillfälligt vistas i Sverige, t ex turister, affärsresande och säsongsarbetare skall vid ekonomiska trångmål i första hand hänvisas till det egna landets ambassad eller konsulat. I princip föreligger rätt till ekonomiskt bistånd i en nödsituation och kommunen är skyldig att pröva biståndsbehovet. För att uppfylla kommunens yttersta ansvar kan sökanden beviljas akuta matpengar samt en biljett till ambassad eller hemland.

Utländska studenter skall inte beviljas ekonomiskt bistånd annat än i undantagsfall och om det föreligger en akut nödsituation. Uppehållstillståndet för denna grupp har beviljats under förutsättning att den studerande har sin försörjning tryggad under vistelsen i landet.

En utländsk medborgare, med undantag från vissa EU-medborgare och deras anhöriga, får inte uppehålla sig i Sverige under mer än tre månader från inresan utan att ha uppehållstillstånd. I de fall sökande vistats i landet mer än tre månader utan uppehållstillstånd och inte heller har ansökt om uppehållstillstånd har kommunen underrättelseskyldighet till polisen enligt 7 kap. 1 § utlänningsförordningen. Skyldigheten inträder direkt vid första tillfället då en nämnd vidtar en åtgärd i ett ärende om socialtjänst, t ex registrerar en ansökan om ekonomiskt bistånd. Socialnämnden bör också uppmana personen att ta kontakt med Migrationsverket för att ansöka om ett uppehållstillstånd.

Utländska medborgare som vistas i Sverige och har ansökt om och avvaktar besked angående uppehållstillstånd och arbetstillstånd skall Migrationsverket svara för.

Förtida uttag av pension samt sökanden äldre än 65 år

Socialnämnden ställer inte krav på att någon gör ett förtida uttag på sin pension. Den som själv har valt att göra ett förtida uttag på pensionen och därmed har en inkomst som understiger normen för ekonomiskt bistånd har som regel inte rätt till ekonomiskt bistånd.

Sökanden som är 65 år eller äldre som ansöker om ekonomiskt bistånd skall hänvisas till Pensionsmyndigheten för att ansöka om äldreförsörjningsstöd. I avvaktan på beslut skall biståndet återsökas genom en framställan hos Pensionsmyndigheten.

Föräldralediga

Vid föräldraledighet skall föräldrapenning tas ut för full tid och med fullt belopp, d v s uttag skall göras för alla veckans dagar och med det högre s k sjukpenningnivå istället för lägstanivå. Föräldrar har rätt att vara föräldralediga till dess att barnet fyller 1 år. Om familjer där efter är i behov av ekonomiskt bistånd skall föräldern ställa sig till arbetsmarknadens förfogande. Barnet skall anmälas för barnomsorgsplats för att kunna beredas plats när det fyllt 1 år. Den sökande skall i god tid innan föräldraledighetens upphörande börja söka arbete.

Grundprincipen är att då barnet fyllt ett år föreligger ingen rätt för föräldern att fortsätta vara föräldraledig med bibehållet ekonomiskt bistånd även om den sökande har fler kvarstående ersättningsdagar från föräldrapenning. Lagen om föräldraledighet reglerar endast förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare och är inte tillämplig om den sökande saknar tillräcklig inkomst från föräldraförsäkringen för att kunna försörja sig.

Inskrivna på kriminalvård eller rättspsykiatrisk vård

Anstaltsvård

För sökanden som är inskrivna vid Kriminalvårdsanstalt skall kriminalvårdsmyndigheten svara för alla kostnader under verkställigheten med undantag för sökandens eventuella kostnader för hyra. Sökanden som är häktade, inklusive de som genomgår rättspsykiatrisk undersökning, erhåller s k häktesbidrag från kriminalvården och skall därmed inte beviljas fickpengar.

Ekonomiskt bistånd kan utgå till hyreskostnader under fängelsestraff om strafftiden är högst sex månader och behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Det föreligger dock inte någon absolut rätt till bistånd till hyreskostnader vid fängelsestraff. Avgörande för rätten till bistånd är den sökandes behov av bostaden ur rehabiliteringssynpunkt samt en bedömning av den sökandes möjlighet att finna en annan bostad.

Sökandens möjlighet till inkomst från arbete inom kriminalvårdsanstalten skall alltid utredas innan ekonomiskt bistånd beviljas. Ett belopp motsvarande fickpengar får disponeras fritt av den intagne medan den intagne därutöver bör prioritera ytterligare inkomster överstigande fickpengsbeloppet till att själv betala sin hyreskostnad.

Rättspsykiatrisk vård

Den som dömd till rättspsykiatrisk vård har landstinget som sin huvudman. Den som genomgår rättspsykiatrisk vård eller är omhändertagen enligt smittskyddslagen har kvar rätten till sjukpenning, pension, bostadsbidrag etc. Om sökanden saknar inkomst har den rätt till ekonomiskt bistånd på samma villkor som personer inskrivna för behandlingsvård inom socialtjänsten, dvs. till bistånd till fickpengar. Normen för fickpengar är baserad på riksnormens delposter för kläder/skor, fritid/lek och hygien, samt telefonkostnader. Det är hemkommunen, inte den kommun där vården sker, som skall pröva rätten till bistånd. Den som är dömd till sluten psykiatrisk vård bör söka sjuk- eller aktivitetsersättning. Både beträffande intagna vid kriminalvårdsanstalt och för sökanden dömda till rättspsykiatrisk vård är det vistelsekommunen som skall ansvara för ev. behov av bistånd. Detta gäller oavsett om sökanden faktiskt bott i kommunen eller inte innan straffet eller vården påbörjades.

Inskrivna för vård och behandling inom socialtjänsten

Ekonomiskt bistånd till fickpengar kan utgå till sökanden som erhåller vård eller behandling inom socialtjänsten. Bistånd till personliga omkostnader utgår motsvarande reducerat ekonomiskt bistånd. I stödet kan ingå medel för kläder och skor, hälsa och hygien och telefon. Ersättning lämnas enligt riksnormen.

Bistånd till hyra under institutionsvård

Sökanden som är ensamstående och som under längre tid är intagen för vård, exempelvis på sjukvårds- eller kriminalvårdsinstitution, eller i häkte, eller i hem för vård eller boende gäller beträffande bistånd till hyra följande: Om bostaden utgörs av en egen lägenhet kan ekonomiskt bistånd lämnas med beaktande av de inkomster den sökande själv kan ha under institutionsvistelsen. Om vårdtiden understiger sex månader och sökanden inte kommer att vistas i bostaden i samband med eventuella permissioner, kan undersökas möjligheten att hyra ut bostaden i andra hand under sökandens institutionsvistelse.

Om vårdtiden beräknas överstiga sex månader och sökanden under denna tid ej kommer att vistas i bostaden under permissioner bör som regel ekonomiskt bistånd till hyran vägras. Magasinering av möblerna kan i sådana fall bli aktuellt.

Sökanden med beroendeproblematik

Sökanden som på grund av allvarlig beroendeproblematik inte bedöms kunna klara av att försörja sig själva skall erbjudas hjälp gällande missbruket via socialtjänsten. Det kan inte ställas som villkor för en missbrukare att han eller hon ska delta i t.ex. ett visst rehabiliteringsprogram. Inte heller föreligger rätt att vägra en missbrukare ekonomiskt bistånd av det skäl att han eller hon inte vill godta eller inte fullföljer viss planering eller vissa insatser som har till huvudsakligt syfte att rehabilitera honom eller henne från missbruket.

Sökanden med permanent försörjningshinder

Sökanden med permanent försörjningshinder utgörs av en grupp sökande som p g a ålder, fysiska eller psykiska hinder eller av omfattande psykosocial problematik inte bedöms kunna stå till arbetsmarknadens förfogande inom överskådlig tid och därmed har ett mycket långvarigt behov av ekonomiskt bistånd. Denna grupp har ej rätt till socialförsäkringsförmån via Försäkringskassan. Socialnämnden tillhandahåller inga andra åtgärder förutom ekonomiskt bistånd för denna grupp. Det ställs ej heller några krav om deltagande i åtgärd.

Sjukskrivna

Sökanden som är sjukskrivna och saknar eller har en otillräcklig ersättning från Försäkringskassan kan vara berättigade till ekonomiskt bistånd. För denna grupp är det angeläget att en rehabiliteringsplan initieras så snart som möjligt för att behovet av bistånd skall bli så kortvarigt som möjligt.

Vid en sjukskrivning skall sjukdomens påverkan av den sökandes arbetsförmåga bedömas; ett sjukdomstillstånd kan begränsa den sökandes förmåga att deltaga i en viss aktivitet medan andra former av aktivitet fortfarande kan genomföras. För att arbetsoförmåga skall godkännas skall ett läkarintyg styrka den sökandes oförmåga att arbeta eller delta i aktivitet. För att vara berättigad till ekonomiskt bistånd skall den sökande medverka till behandling och rehabilitering i syfte att bli arbetsför. Vid långvarig eller kronisk sjukdom skall den sökande medverka till att erhålla ersättning ur det generella socialförsäkringssystemet. Om läkarintyget inte anger vilka rehabiliteringsåtgärder som kan vara aktuella eller om det finns andra oklarheter kring diagnosen kan Socialnämnden begära att den sökande lämnar in en rehabiliteringsplanering alternativt ett journalutdrag där behandlings- och rehabiliteringsbehovet framgår. Vid långvarig sjukskrivning som överstiger Socialstyrelsens rekommendationer för sjukskrivningstider kan krav ställas på ett kompletterande utlåtande från en annan läkare. Beroende på sjukdom kan sjukskrivningstiden variera, för mer information se www.socialstyrelsen.se/riktlinjer/forsakringsmedicinsktbeslutsstod.

Sjukdom

Vid frånvaro p g a sjukdom under mer än fem dagar sammanhängande skall sjukdomen styrkas med läkarintyg. På motsvarande sätt skall sjukdom styrkas vid frånvaro för vård av

sjukt barn under mer än fem dagar. Vid upprepad korttidsfrånvaro kan läkarintyg begäras från första dagen.

Studerande

Gymnasiestuderande ungdomar

Enligt föräldrabalken skall föräldrarna försörja ungdomar som studerar på gymnasiet till dess att de fyller 21 år. Om föräldrarna själva uppbär ekonomiskt bistånd skall de gymnasiestuderande ungdomarna ingå i föräldrarnas hushåll till dess att ungdomarna fyller 21 år. Något avbrott i föräldrarnas försörjningsplikt under studieuppehåll anses inte föreligga oavsett om föräldrarna är beroende av ekonomiskt bistånd eller inte.

Fr o m höstterminen det år den unge fyller 20 år har den unge rätt till studiemedel från CSN. Studiemedel medräknas som inkomst vid bedömningen av hushållets rätt till bistånd. Den unge behöver inte ta studielån. Om den unge ändå väljer att ta studielån räknas hon eller han bort ifrån hushållet och förväntas bidraga med del av hyres- och elkostnad. (Se Socialstyrelsen (2010), *Ekonomiskt bistånd*, s.48 för beräkning av sökandes andel av boendekostnaden.)

Föräldrarnas underhållsskyldighet gäller även om den unge flyttar hemifrån. Om den unge flyttar hemifrån och föräldrarna inte har möjlighet att försörja den unge är huvudregeln att den unge skall flytta hem till föräldrarna igen, under förutsättning att det inte föreligger medicinska eller starka sociala skäl. Om det rör sig om trångboddhet får istället föräldrarna överväga att flytta till ett större boende.

Om föräldrarna inte har råd att försörja den unge är det föräldrarna som skall ansöka om ekonomiskt bistånd och det är deras ekonomiska förmåga som skall utredas. Frågan om den unges försörjning skall således prövas av föräldrarnas vistelsekommun.

Gymnasiestuderande ungdomar som gifter sig

Vid giftermål skall i första hand maken eller makan försörja den gymnasiestuderande parten. Om maken eller makan saknar ekonomisk möjlighet att försörja den gymnasiestuderande är det föräldrarna som ska försörja den unge trots att denne är gift. De inkomstförluster föräldrahushållet eventuell kan få p g a barnets giftermål kompenseras inte av Socialnämnden med ytterligare ekonomiskt bistånd.

Grundläggande studier motsvarande åk 9

Sökanden som har ett långvarigt behov av ekonomiskt bistånd har möjlighet att bedriva studier motsvarande årskurs 9 med bibehållet ekonomiskt bistånd utan att behöva finansiera studierna med studielån om en grundläggande utbildning bedöms öka deras möjlighet att få ett arbete. Bidragsdelen från CSN skall dock nyttjas. Rätten att studera med bibehållet ekonomiskt bistånd gäller så länge den sökande har rätt till studiebidrag från CSN. Om sökanden inte längre har rätt till fler veckor med studiebidrag och ändå önskar fortsätta de

påbörjade studierna skall en bedömning göras av hur lång tid sökanden beräknas behöva för att antingen avsluta sina studier eller nå nästa nivå och därmed åter blir berättigad till studiebidrag. För denna bedömning behövs ett studieutlåtande från läraren. Upp till en termin bedöms vara en skälig tidsperiod för att sökandenen skall få avsluta studierna med bibehållet ekonomiskt bistånd.

Otillräckliga studieresultat
Sökanden som vid studier på gymnasienivå inte beviljas studiemedel mot bakgrund av att studieresultatet föregående termin varit otillräckligt kan i särskilda fall beredas möjlighet att få studera med ekonomiskt bistånd. Bedömningen är individuell och skall vara restriktiv. För att bevilja fortsatta studier med ekonomiskt bistånd skall det föreligga speciella skäl som orsakat de otillräckliga studieresultat och det skall också finnas goda grunder för att anta att studierna skall fungera den kommande terminen. Sökanden skall visa att denne är motiverad till vidare studier. CSN:s avslagsbeslut skall ha överklagats och den sökande skall ha anfört särskilda skäl till CSN för att CSN skall pröva ärendet speciellt.

I de fall den sökande beviljas rätt att studera med bibehållet ekonomiskt bistånd jämställs studierna med andra åtgärder för arbetslösa vilket innebär att samma regler gällande reducering av ekonomiskt bistånd gäller vid t ex frånvaro.

SFI
SFI-studier berättigar ej till studiemedel. Sökanden har rätt till 525 timmar SFI med bibehållet ekonomiskt bistånd. Individuell bedömning görs för hur länge SFI-studierna skall pågå. Socialnämnden kan ställa krav på att den sökande avbryter sina SFI-studier för att istället ställa sig till arbetsmarknadens förfogande om det ökar sökandens möjligheter till självförsörjning.

Vuxenstuderande
Huvudregeln är att ekonomiskt bistånd ej skall utgå till vuxna studerande som i övrigt är arbetsföra. Studerande bör som regel ha sin försörjning tryggad genom CSN under studietiden. Om den studerande inte kan erhålla studiemedel är huvudregeln att den sökande måste avbryta studierna och istället ställa sig till arbetsmarknadens förfogande.

Om den som studerar har en faktisk möjlighet att få ett stadigvarande arbete som medför att hushållet blir självförsörjande är det rimligt att den studerande avbryter studierna för att istället arbeta och försörja sig via lön.

Vuxenstuderandes ansökan i samband med terminsuppehåll/ Ungdomars ansökan i samband med avslutade gymnasiestudier
Studerande som inte fått feriearbete under studieuppehållet/ efter avslutade studier eller som väntar på sin första lön kan ha rätt till ekonomiskt bistånd under terminsuppehållet/ efter avslutade studier. För att vara berättigad till bistånd under studieuppehåll /efter avslutade studier skall den sökande inte kunna få sina behov tillgodosedda på annat sätt. Detta innebär

att sökanden måste utnyttja alla möjligheter till egen försörjning som normalt står henne eller honom till buds innan rätt till bistånd inträder. För den som studerar gäller att denne aktivt måste söka arbete i god tid, minst tre månader innan terminen upphör/ innan gymnasiestudierna avslutas.

Olika former av bidragshushåll

Gifta men inte sammanboende

Gifta par har ett ömsesidigt försörjningsansvar gentemot varandra så länge äktenskapet pågår oavsett om de sammanlever eller inte. Försörjningsansvaret gäller även under den betänketid som föregår en skilsmässa. Det är ingen skillnad i försörjningsansvaret beroende på om den äkta hälften befinner sig i Sverige eller utomlands.

Makars ansvar för den andres försörjning går alltid före rätten till bistånd. En bidragssökande är skyldig att utnyttja alla de möjligheter som står till buds för att själv kunna bidra till sin försörjning. I denna skyldighet ingår att med alla medel försöka förmå en make att uppfylla försörjningsplikten. Möjligheten att ansöka om stämning vid domstol bör nyttjas.

Hushåll där barn bor växelvis hos separerade föräldrar

Generellt sett delas utgifter och inkomster gällande barnet lika mellan föräldrarna, exempelvis barnomsorgsavgift och medicinkostnader.

Sammanboende med hushållsgemenskap

Vuxna sökanden som oavsett kön lever under äktenskapsliknande förhållanden. Mellan dessa råder en hushållsgemenskap som innebär ett ömsesidigt ekonomiskt ansvar för alla kostnader i hushållet. Dessa par skall göra en gemensam ansökan om ekonomiskt bistånd och båda parternas sammanräknade inkomster skall ligga till grund för beräkning av biståndsbehovet. Det innebär att om den ena parten har inkomst får han eller hon också svara för den andra partens kostnader så långt inkomsten räcker. Först därefter kan eventuellt kompletterande bistånd beviljas. S k hushållsgemenskap gäller normalt från den dag paret flyttar samman. Samlevnad skall alltid utredas då vuxna som inte har en nära släktrelation delar bostad då det kan finnas en presumtion för att de sammanlever på ett sådant sätt att de också har gemensamt försörjningsansvar för varandra.

Vuxna sökanden som bor tillsammans och delar vissa kostnader utan att ha ett ekonomiskt ansvar för varandra. Det kan gälla vuxna barn som bor kvar hemma eller sökandener som delar lägenhet. I dessa fall ansöker var och en om ekonomiskt bistånd för sig och den andres inkomster påverkar inte rätten till ekonomiskt bistånd.

Underåriga som bildat familj

Föräldrar har kvar sitt försörjningsansvar för ett underårigt barn även om den underårige själv blir förälder. Föräldrarna har däremot inget försörjningsansvar för sitt barnbarn. Vid giftermål

övertar make försörjningsplikten för underårig eller gymnasiestuderande upp till 21 år. Om maken inte kan fullgöra sin försörjningsplikt, har den underåriges föräldrar kvar försörjningsplikten.

Par med barn där den ena parten går kvar på gymnasiet och den andre avslutat sina gymnasiestudier utgör två hushåll. Den icke-studerande föräldern tillsammans med barnet utgör ett eget hushåll med möjlighet att ansöka om ekonomiskt bistånd. Den gymnasiestuderande ingår inte i detta hushåll då denne skall försörjas av sina föräldrar.

Ungdomar som får barn har ingen ovillkorlig rätt till egen bostad om det inte föreligger särskilda skäl som framkommit via särskild utredning.

Ekonomiskt bistånd

Riksnorm

Riksnormen innefattar livsmedel, kläder och skor, fritid och lek, hygien, förbrukningsvaror, dagstidning, telefon och TV-licens.

Retroaktivt bistånd

Ekonomiskt bistånd utgår som regel inte med retroaktiv verkan. Biståndsbehovet ska vara aktuellt i den mening att behovet av stöd skall föreligga vid tiden för ansökan. Behovet av medel till uppehälle för tid som förflutit anses därmed vara tillgodosett på annat sätt.

Rätten till bistånd prövas som regel från det datum då den sökande kontaktade Socialnämnden.

Att den sökande tvingats låna medel för att kunna betala t ex hyran under Socialnämndens handläggningstid påverkar inte rätten till bistånd negativt; även om hyran de facto är betald föreligger således rätt till bistånd till utgiften om den sökande i övrigt är berättigad till ekonomiskt bistånd.

Inkomster och utgifter

Alla inkomster skall medräknas

Socialnämnden skall inte underlåta att medräkna vissa inkomster. Enligt förarbetena till socialtjänstlagen är ekonomiskt bistånd det yttersta skyddsnätet för människors försörjning. Först när inga andra möjligheter står till buds till försörjning kan ekonomiskt bistånd komma i fråga. För att principen för ekonomiskt bistånd skall kunna upprätthållas skall därför alla tillgångar avräknas i sedvanlig ordning vid prövningen.

Feriearbete för ungdomar

Ungdomar som får inkomst från feriearbete får behålla hela inkomsten och inget avdrag görs på familjens ekonomiska bistånd.

Inkomster

Om den sökande haft skäl att tro att han eller hon skulle stå utan inkomst för sin försörjning har den sökande som regel ett ansvar för att planera sin ekonomi och hushålla med sina inkomster. En retroaktiv beräkning bör i dessa fall göras två månader tillbaka och ev. överskott som uppstår påverkar rätten till bistånd.

Den sökande är skyldig att redovisa alla inkomster som hushållet fått eller kan förväntas erhålla. Föräldrarna är skyldiga att redovisa barns och gymnasiestuderande ungdomars inkomster.

Undantagna inkomster som inte skall medräknas

Inkomster som inte beaktas vid rätten till bistånd är inkomster som är avsedda att täcka en merkostnad som hushållet har. Extra tillägg avseende barn skall inte medräknas som inkomst oavsett om den unge blir försörjd av föräldrarna eller om den unge uppbär ekonomiskt bistånd.

Den skattefria delen i vårdbidraget är avsett att täcka ökade utgifter som den sökande har och skall därför inte medräknas som en inkomst. Det samma gäller för familjehemsersättningens omkostnadsdel. Handikappersättning skall inte medräknas om den sökande kan visa att handikappet medför faktiska merkostnader. Tillfälliga bidrag från stiftelser och fonder ska inte heller medräknas.

Uppskattade inkomster

I de flesta fall medräknas bara inkomster som den sökande faktiskt har att tillgå som en inkomst vid beräkning av ekonomiskt bistånd. Undantag kan dock göras om den sökande inte har gjort vad han eller hon har kunnat för att bidra till sin försörjning. Om den sökande har underlåtit att ansöka om någon förmån kan detta leda till att ansökan om ekonomiskt bistånd avslås. Ett annat alternativ är att det uppskattade värdet av förmånen, t ex bostadsbidraget tas upp som inkomst i beräkningen trots att den sökande inte erhållit något bostadsbidrag. Den sökande bör dock först få en skälig tid, en månad, på sig för att ansöka om förmånen. Om Socialnämnden medräknar inkomster som den sökande faktiskt inte erhåller skall den sökande erhålla ett skriftligt beslut om avslag med besvärshänvisning.

Utmätning och s k kvittning

Om den sökande har utmätning på sina inkomster godkänns inte avdraget för utmätningen. Sökanden måste istället kontakta kronofogden och få förbehållsbeloppet jämkat. Likaså godkänns inte att försäkringskassan kvittar tidigare för mycket utbetald ersättning genom att

hålla inne förmån. Den sökande får kontakta försäkringskassan och begära att kvittningen upphör.

Kapital och andra tillgångar

Om sökanden har kontanter, banktillgodohavanden, aktier, arv, obligationer, pensionsförsäkring, ersättningar från försäkringsbolag och andra realiserbara tillgångar, t ex bil, som kan täcka den sökandes behov till försörjning och livsföring i övrigt, skall ekonomiskt bistånd normalt inte utgå. Huruvida en inkomst är skattepliktig eller inte har härvid ingen betydelse. Är en viss inkomst avsedd att täcka en merkostnad som sökanden har, skall inkomsten inte reducera det ekonomiska biståndet, t ex skall utdömt skadestånd räknas som inkomst endast till den del det inte utgör ersättning för extra kostnader för vård och behandling.

Även fastighet skall räknas som realiserbar tillgång om boendekostnaderna avsevärt överstiger hyran för en tillräckligt stor hyreslägenhet och om ett byte av bostad inte medför påtagliga sociala skäl och utifrån ett barnperspektiv.

Bostadsrätt eller villa

Bostadsrätt eller villa utgör en realiserbar tillgång som den sökande kan avyttra för att kunna bidraga till sin försörjning. Om biståndsbehovet bedöms bli långvarigt utgör detta skäl för försäljning av bostaden. En bedömning skall dock göras av huruvida en försäljning inbringar en ekonomisk vinst för den sökande med hänsyn tagen till återbetalning av eventuella bostadslån samt i förhållande till vilka boendekostnader den sökande får i en hyreslägenhet.

Vid försäljning skall krav i första hand ställas på att bostaden lämnas till mäklare för försäljning då även budgivningsförfarande bör tillämpas för att den sökande skall erhålla ett marknadsmässigt pris för bostaden. Om sökanden istället säljer fastigheten/bostadsrätten på egen hand måste ett marknadsmässigt pris begäras. Sökanden skall beredas skälig tid på sig för att avyttra bostaden. Skälig tid för försäljning uppgår till 4-6 månader. Om den sökande kan visa att han eller hon på ett seriöst sätt försökt sälja bostaden utan framgång kan den skäliga tiden förlängas.

Sparade medel

Sparade medel ska i första hand användas för att tillgodose den sökandes behov.

Övriga tillgångar

Tillgångar som inte kan realiseras påverkar normalt sett inte rätten till bistånd. Dessa tillgångar kan utgöras av pensionsförsäkringar som inte kan återköpas, bundna bankmedel som inte går att disponera p g a. villkor i gåvobrev eller olika former av fast egendom som inte får överlåtas pga. bestämmelser i gåvobrev eller testamente. Sådana kapitalvaror och utrustning som normalt finns i ett hem påverkar inte rätten till bistånd om värdet inte är orimligt högt.

Försörjningsstöd utöver riksnorm

Boende

Socialnämnden bör vid bedömningen av vad som är en skälig boendekostnad utgå från sökandens faktiska kostnad och behov av boende. Utgångspunkten för bedömningen av vad som är skälig boendekostnad bör vara vad en låginkomsttagare på orten normalt har möjlighet att kosta på sig. Kostnaden bör även relateras till hyresnivån hos allmännyttiga bostadsföretag eller andra större bostadsföretag på orten. Socialnämnden bör vid bedömningen ta hänsyn till ett barns behov av utrymme även hos den förälder där barnet enbart vistas under umgängestid.

Den sökande skall själv i första hand ordna ett kontrakt för sitt boende. Ekonomiskt bistånd lämnas till faktisk hyra inklusive eventuellt utlägg för uppvärmning av bostaden, i den mån antalet boende i bostaden, bostadens standard med hänsyn till familjens storlek, sammansättning, hälsotillstånd, förekomst av rörelsehinder och övriga föreliggande omständigheter är att anse som skäliga. Sådana omständigheter kan vara t ex bostadens läge i förhållande till aktuell skola, barnomsorg, färdväg till arbete.

Om socialnämnden bedömer att boendekostnaden inte är skälig bör nämnden i regel ändå godkänna den under en övergångstid så att sökanden ges skälig rådrum att förändra sin boendekostnad. Med skälig rådrumstid avses i regel inte mindre än 3 månader. Om den som har ekonomiskt bistånd har ett önskemål att flytta till ett dyrare boende bör socialnämnden godkänna detta under förutsättning att flytten är nödvändig för att sökanden skall uppnå skälig levnadsnivå. Det kan till exempel gälla om sökanden har varit utsatt för familjevåld.

Ungdomars boende

Ungdomar som går kvar i gymnasiet har normalt inte rätt till ekonomiskt bistånd till eget boende. Enligt *Regereingsrätten (RÅ 1997 ref 79) har hemmaboende ungdomar ingen ovillkorlig rätt till bistånd i syfte att bereda dem eget boende.* Vägledande för bedömningen skall vara föräldrarnas försörjningsplikt enligt Föräldrabalken. Om ungdomen ansöker om bistånd till egen bostad kan ekonomiskt bistånd bli aktuellt endast om det finns särskilda skäl. Sådana skäl kan vara om det finns medicinska eller starka sociala skäl såsom svåra personliga motsättningar i familjen eller om familjen är trångbodd. Det kan också vara då en ung vuxen genom att bo kvar i föräldrahemmet förhindras att leva ett normalt vuxenliv och bli självständig. Om han eller hon är eller har varit utsatt för våld eller andra övergrepp av närstående ses detta också som ett särskilt skäl för annat boende.

Socialnämndens arbetsutskott fattar beslut om bistånd i ärende som gäller ungdom under 21 år. I ärende som gäller ungdom som är 21 år eller äldre fattar 1:e socialsekreterare beslut. Om den unge bor kvar hos föräldrarna kan det i vissa fall finnas skäl till att ungdomen beviljas bistånd till sin del av hyreskostnaden. Avgörande skäl för rätten till ekonomiskt bistånd till hyra är om det skett en förändring i den unges faktiska situation. Har han/hon inte betalat hyresdelen tidigare så utgör inte enbart den omständigheten att gymnasiestudierna avslutats skäl till att bevilja ekonomiskt bistånd till hyra. Skäl till att ungdomen beviljas bistånd till del

av hyreskostnad kan vara att föräldrarna tvingas behålla en stor bostad eller att de helt eller delvis mister rätten till bostadsbidrag. Ekonomiskt bistånd kan beviljas med maximalt mellanskillnaden på det nya och det gamla bostadsbidraget eller ungdomens del av den gemensamma boendeskostnaden efter beräkning av hur stor andel av bostaden han/hon disponerar.

Hyresdel för ungdom som avslutat studier men inte tidigare betalat hyresdel till föräldrarna

Ekonomiskt bistånd utgår endast om det skett någon förändring i föräldrarnas ekonomiska situation med anledning av att den unge bor i bostaden. Om föräldrarna går miste om bostadsbidrag i samband med att den unge avslutar studierna kan ekonomiskt bistånd utgå till hyresdel med det belopp familjen annars skulle ha fått i bostadsbidrag. Om familjen enbart får ökade kostnader avseende vattenförbrukning, uppvärmning eller elförbrukning kan kostnaden för detta beräknas enligt Försäkringskassans schablonsystem och utgöra en skälig hyresdel för den unge. Om den unge är medlem i en familj som redan uppbär ekonomiskt bistånd och en hyresdel för den unge därför tas upp som inkomst vid beräkning av familjens ekonomiska bistånd utgår ekonomiskt bistånd till denna hyresdel.

Ungdomar som utan egna inkomster tecknat hyresavtal

Huvudregeln är att bistånd till boendekostnad inte beviljas om hyresavtalet tecknas under period då den sökande saknar inkomst och därmed inte har möjlighet att själv betala hyran. Undantag från huvudregeln kan göras om ett fortsatt boende hos föräldrarna skulle medföra mycket negativa sociala konsekvenser. Rätten till eget boende ökar allt eftersom den unge närmar sig 25 års ålder.

Det finns ingen ovillkorlig rätt för ungdomar som gifter sig att skaffa eget boende. Särskilda skäl måste föreligga för att bistånd ska utgå till boendekostnaden. Sådana skäl kan vara att familjen är mycket trångbodd eller att det förekommer svåra personliga motsättningar inom familjen.

Akuta boendelösningar

Om den sökande är bostadslös kan ekonomiskt bistånd utgå till akut och tillfälligt boende via socialtjänsten. Bistånd till boendekostnader skall i dessa fall prövas restriktivt och utgår först när inga andra alternativ finns att tillgå.

Godtagbar hyreskostnad

Dessa riktlinjer utgår från hyresnivån hos utbudet av lediga lägenheter på den privata hyresmarknaden. Högsta godtagbara boendekostnad är dock inte en rättighet om billigare alternativ finns att tillgå. (Se Socialstyrelsen (2010), *Ekonomiskt bistånd*, s.48 för beräkning av sökandes andel av boendekostnaden.)

Antal rum	Hyreskostnad
1	3.300 kr
2	4.300 kr
3	5.000 kr
4	5.800 kr
5	6.800 kr

Generellt gäller att sökanden ej har rätt att fördyra sin boendekostnad under tiden som denne uppbär ekonomiskt bistånd.

Riktlinjerna kan aldrig ersätta den individuella behovsprövningen som socialtjänstlagen förutsätter, men riktlinjernas högsta godtagbara bostadskostnad är vägledande för tillämpningen av socialtjänstlagen.

Sökanden som bor i bostad med kallhyra får medräkna den del av elräkningen som ej avser hushållselen i sin boendekostnad, inom gränsen för högsta godtagbara hyreskostnad.

Skäl att bevilja hyresdel
För att ekonomiskt bistånd ska utgå till del av boendekostnaden skall den sökande kunna visa att han eller hon tidigare betalat en hyra för boendet. Bistånd skall inte utgå till hyresdel om den sökanden inte tidigare haft och betalat denna utgift. Om en hyresvärd tidigare haft ett bostadsbidrag som reducerats med anledning av att den sökande blivit inneboende kan denna summa utgöra en skälig hyresdel.

Beräkning av boendekostnad i egen fastighet
Ekonomisk utredning skall upprättas på särskild blankett. Vid redovisning av fastighetens skuldbelopp får inteckningslån tas med samt borgenslån (s k topplån) som erhållits i samband med fastighetsförvärvet. Det skall uppmärksammas huruvida överhypotek (skillnad mellan inteckningsbeloppet och den faktiska skulden) fanns eller omplacering av lån kan ordnas för att sänka boendekostnaden. För amorteringsdelen bör uppskov begäras hos vederbörande bank.

Andrahandsboende
Den som ansöker om ekonomiskt bistånd avseende andrahandslägenhet skall uppvisa andrahandskontrakt, förstahandskontrakt, godkännande av andrahandsuthyrning från hyresvärd samt kopia av hyresavi.

Hushållsel

Sökanden tar ett eget ansvar för både sin förbrukning och sin kostnad och inneboende skall bidra med sin andel till hushållets totala elkostnad.

Socialnämnden beviljar ekonomiskt bistånd till hushållsel genom ett högsta godtagbart kWh/månad, enligt följande tabell:

Antal personer i hushållet:

1	2	3	4	5	6	7
180 kwh	240kwh	280kwh	340kwh	380kwh	430kwh	460kwh

Arbetsresor

Bistånd för resor till och från arbetsplatsen ingår vid behov i ekonomiskt bistånd. Med arbetsresor avses möjlighet att resa till och från arbetsplatsen. Billigaste resesättet skall användas.

Om synnerliga skäl föreligger kan reskostnad för bil godkännas. Sådana synnerliga skäl kan vara att allmänna kommunikationer saknas, turtätheten är starkt begränsad eller den sökande har oregelbundna arbetstider eller lider av sjukdom eller funktionshinder. I första hand skall möjligheten till samåkning undersökas. Ekonomiskt bistånd kan efter utredning ges för bilkostnader i samband med arbetsresor utifrån Skatteverkets schabloniserade milkostnad, f n 18,50 kronor per mil. Högsta ersättningsbelopp är 10 000 kr, därefter måste den sökande ansöka om skattejämkning och göra avdrag för arbetsresor i inkomstdeklarationen. Kostnaden delas månadsvis (10 000 kronor /12 = 833 kronor) vilket utbetalas. Då biståndsbehovet bedöms bli långvarigt bör möjligheten till bostadsbyte diskuteras.

Avgift till fackförening och arbetslöshetskassa

Ekonomiskt bistånd utgår med det belopp som gäller för den organisation sökanden tillhör. I de fall det finns möjlighet att få reducerad avgift ska i första hand det nyttjas.

Hemförsäkring

Ekonomiskt bistånd utgår till den faktiska kostnaden för hemförsäkring mot uppvisande av faktura och under förutsättning att kostnaden är skälig. Sökanden som inte har en hemförsäkring skall uppmanas att teckna en. Kontrollera med sökanden om hemförsäkring finns tecknad via fackförening, kollektiv anslutning förekommer.

Sökanden skall uppmanas att begära att få försäkringspremien uppdelad per månad och ersättning bör ej betalas för mer än 6 månader vid samma tillfälle. Vid utbetalning avseende mer än 6 månader vid samma tillfälle förutsätts ett längre hjälpbehov.

Sökanden som har andrahandskontrakt genom socialförvaltningen skall ha hemförsäkring. I samband med att kontraktet skrivs under skall hemförsäkring tecknas.

Bistånd till försäkring för barn och ungdomar ingår i riksnormen med 60 kronor per månad. Barn och ungdomar är även försäkrade genom barnomsorg och skola. Bistånd till andra försäkringar beviljas ej.

Ekonomiskt bistånd till livsföring i övrigt

Ekonomiskt bistånd till livsföring i övrigt kan utgå till avgifter för barnomsorg, begravning, bilinnehav, flyttning, glasögon, hemförsäkring, hemutrustning, ID-kort, personliga behov vid institutionsvistelse, kläder, läkarvård och medicin, rättshjälp, sjukhusvård, spädbarnsutrustning, skulder, tandvård, tillfällig vistelse i kommunen, umgänge med barn och vårdnadsbidrag.

Avgift för barnomsorg, hemtjänst och äldreomsorg

Kostnader för barnomsorg, hemtjänst och äldreomsorg är att betrakta som godtagbara utgifter. Dock är det viktigt att den sökande har anmält korrekt inkomstuppgifter till barnomsorg/hemtjänst/äldreomsorg för att rätt avgift ska debiteras.

Begravning

Begravningskostnader täcks i första hand av tillgångar i dödsboet. Om dödsboet saknar tillgångar helt eller delvis, bör socialnämnden ge ekonomiskt bistånd som möjliggör en värdig begravning. Hänsyn bör tas till allmänt vedertagna begravningstraditioner och i förekommande fall olika religiösa och etniska gruppers speciella önskemål om hur en begravning skall ordnas. Den avlidnes och anhörigas önskemål beträffande formerna för begravningen bör respekteras, om kostnaden är skälig.

Ekonomiskt bistånd till begravningskostnader bör motsvara kostnaden för en begravning i Sverige och beviljas med högst 50% av ett basbelopp. Kostnaden avser kista, bårläggningskostnad, begravningsbyråavgift, bärare, kistdekoration, ev. hyra av kyrka eller kapell, en annons i en tidning , enkel förtäring samt gravsten. För begravningskostnader och förtäring beviljas max 40% av basbeloppet, för gravsten max 10% av basbeloppet.

Gravsten

Inristning av namn, födelseår, dödsår och vid behov gravnummer. Om anhöriga väljer att ingravera minnesord eller dylikt, bekostas detta av anhöriga själva.

Om dödsboet har tillgångar understigande högsta biståndsbelopp, beviljas bistånd upp till detta belopp. Godkänd kostnad skall ej överstiga 50% av basbeloppet för den totala begravningen. Ansökan om ekonomiskt bistånd till gravsten skall ha gjorts inom 1 år från dödsfallet.

I en förälders försörjningsskyldighet ligger även ett ansvar att efter förmåga stå för kostnaderna för ett barns begravning.

Kostnader i samband med närståendes begravning

Till sökande som är berättigad till ekonomiskt bistånd kan bistånd beviljas för täckande av kostnader i samband med närståendes begravning.

Det kan gälla:
- resa till begravning inom Sverige, billigaste färdsätt,
- blommor i samband med begravningen, upp till 1,5 % av basbeloppet .

Som närstående betraktas förälder, egna eller makes barn och syskon eller annan person som stått sökanden nära.

Bilinnehav

Socialnämndens grundregel är att man som bidragstagare inte har rätt att inneha bil under den period man uppbär ekonomiskt bistånd då innehav av bil utgör en ekonomisk tillgång som den sökande kan avyttra för att kunna bidraga till sin försörjning. Den som står som registrerad ägare till en bil i bilregistret får antas kunna disponera bilen och därmed också kunna tillgodoräkna sig dess värde.

De allmänna kommunikationerna från Markaryd och till omkringliggande orter är goda varför behovet kan tillgodoses genom allmänna kommunikationer.

Bil är generellt en kapitaltillgång och skall normalt försäljas. Undantag görs i de fall då mycket starka skäl föreligger. Behov av bil kan t ex finnas om
• allmänna kommunikationer saknas,
• turtätheten är starkt begränsad,
• sökanden riskerar att bli utsatt för hot, våld eller andra övergrepp av närstående.
• sökanden lider av sjukdom eller har funktionshinder, eller för att
• möjliggöra umgänge med barn, eller
• kunna hämta och lämna barn inom barnomsorgen.

Om bilinnehav accepteras får bilen ha ett värde av maximalt 50 % av basbeloppet. Detta sammanfaller med reglerna i skuldsaneringslagen. (Handikappfordon avses ej). I dokumentation skall skälen till varför sökanden kan behålla bilen klart framgå. I de fall då bilen är att betraktas som kapitalinnehav skall bistånd ej beviljas förrän bilen återlämnats eller försålts, dock efter skälig tid för avyttring av fordonet och om hjälpbehov överstiger 2 månader.

Vid försäljning av bilen skall nettoöverskott från försäljningen betraktas som en tillgång att använda för uppehälle etc. Sökandenen skall kunna styrka låneskuld som funnits på bilen. Kan lån inte styrkas betraktas hela försäljningssumman som en tillgång. Observera att skatt och försäkringspengar återbetalas vid försäljning av bilen.

Från länsarbetsnämnden kan utgå bidrag till motorfordon för handikappade för den som har arbete. Övriga kan få bidrag från landstinget. Sådana bidrag ska i första hand sökas.

Motorcykel, EU-moped och andra fordon
Samma regel kring innehav gäller som för bil.

Flyttkostnader

Vid flyttning av arbetsmarknadsskäl skall möjligheten att få bidrag från arbetsförmedlingen undersökas. Om sådant bidrag ej utgår och om flyttningen är motiverad av andra skäl, sociala, ekonomiska eller medicinska, kan bistånd till flyttkostnader beviljas om sökanden har bedömts vara berättigad till ekonomiskt bistånd. Det kan också vara motiverat att bevilja bistånd till flytthjälp om sökanden måste flytta till följd av att han eller hon är eller har varit utsatt för våld eller andra övergrepp av närstående eller för något annat brott.

Sökanden får själv ombesörja flyttningen och bistånd kan beviljas till hyra av bil, släp samt bensinkostnader. Kostnadsförslag skall lämnas till handläggande socialsekreterare.

Den som på grund av funktionshinder eller andra särskilda skäl ej kan ombesörja sin flyttning på egen hand, kan beviljas bistånd till flyttning genom flyttfirma. Sökanden skall till handläggande socialsekreterare lämna kostnadsförslag från minst två olika flyttfirmor. Skälen till att sökanden ej kan ombesörja flyttningen på egen hand skall styrkas genom läkarintyg eller annat intyg som behövs för bedömningen.

Om sökanden har ett löpande behov av ekonomiskt bistånd till sin försörjning bör också socialtjänsten i utflyttningskommunen bevilja ekonomiskt bistånd till hyra och uppehälle under den första månaden i den nya kommunen.

Glasögon

Ekonomiskt bistånd till glasögon kan utgå i de fall då behov styrks av läkar- eller optikerordination. Vid tillfälligt hjälpbehov skall utredas om behovet är akut. Om så inte är fallet skall klargöras vilka möjligheter sökanden har att klara sådana kostnader framöver. Vid bedömning av skälig kostnad skall vi utgå från av optiker angivna komplettpris/paketpris. Om detta inte är möjligt godkänns kostnader för bågar upp till 1,5 % av basbeloppet samt kostnader för glas och synundersökning.

Kostnader för bifokala glas eller färgade glas beviljas endast om behovet är styrkt av läkarintyg.

Ansökan om bistånd till kontaktlinser godkänns endast om det är det enda alternativet för sökanden och behovet är styrkt av läkare.

I den mån landstingsbidrag utgår till barns glasögon, bevakas detta av optikern, som drar av eventuellt bidrag i samband med betalningen.

Vid införsel från Kronofogdemyndigheten ska sökanden i första hand söka uppskov hos Kronofogden till utgiften. Vill sökanden ej göra detta så kan avslag ges.

Hemutrustning

När en ansökan görs om bistånd till möbler och kompletterande hemutrustning skall en bedömning göras av den sökandes förutsättningar att själv kunna skaffa sig en del av utrustningen. Har den sökande möjlighet att inom rimlig tid med egen inkomst eller på annat sätt skaffa nödvändig hemutrustning skall bistånd ej utgå. Om behov av hemutrustning uppstår med anledning av att ett sammanboende par separerar skall en bodelning äga rum innan bistånd till hemutrustning beviljas.

När det finns särskilda skäl bör socialnämnden ge bistånd till behövlig nyanskaffning eller komplettering av hemutrustning. Sådana skäl kan exempelvis vara:
• familjer med minderåriga barn, eller då
• bostaden är ett led i en rehabilitering,
• sökanden saknar möjlighet att förbättra sin ekonomi eller endast kan förbättra sin ekonomi på lång sikt, eller
• sökanden behöver flytta till en annan bostad till följd av att han eller hon är eller har varit utsatt för våld eller andra övergrepp av närstående eller för något annat brott.

För hemutrustning kan bistånd beviljas med maximalt 10 % av basbeloppet. Beloppet avser en vuxen person. Vid fler personer i familjen ökas beloppet med kostnad för ytterligare säng, sängutrustning, köksstol och köksutrustning.

Bistånd till TV ges till barnfamiljer. I övriga fall görs en individuell bedömning. Bistånd till inköp av begagnad TV kan beviljas med högst 3 % av basbeloppet. Bistånd till inköp av enkel digitalbox beviljas.

Kostnader för nyanskaffning av hemutrustning på grund av normal förslitning ingår ej i ekonomiskt bistånd, varför separat ansökan får göras.

Vid ansökan om hemutrustning skall hembesök göras. Den sökande skall själv uppge vad denne behöver och ett beräknat pris. Om sökanden beviljas ekonomiskt bistånd till hemutrustning skall kvitton i efterhand uppvisas och eventuellt hembesök göras.

Det föreligger ingen allmän rätt för den som flyttar till en egen bostad att få ekonomiskt bistånd till utrustning av bostaden. I första hand får sökanden försöka klara sin situation på samma sätt som allmänheten, d v s genom planering, sparande, lån, gåvor etc.

Ungdomars hemutrustning
Ungdomar som flyttar hemifrån har i förväg kunnat planera för sin flytt till eget boende. Därför skall ungdomars bistånd till hemutrustning begränsas eftersom de förutsätts ha

möjligheter att på sikt skaffa sitt eget hem. När det gäller ungdomar som varit placerade genom socialnämndens försorg har socialnämnden ett långtgående ansvar för att dessa ungdomar får ett fungerande boende.

Flyktingars hemutrustning
Flyktingars behov av hemutrustning sker via CSN-lån under förutsättning att de omfattas av särskild förordning.

ID-kort
Kostnad för ID-kort godtas med 400 kronor för att tillgodose kravet på att ha godkänd legitimation. Kostnaden för pass godkänns inte som en godtagbar kostnad då ett giltigt pass inte är nödvändigt för att den sökande skall anses vara tillförsäkrad en skälig levnadsnivå.

Kläder
Kostnaden för kläder ingår normalt i normen för ekonomiskt bistånd. Det kan finnas tillfällen när det är befogat att bevilja extra bidrag till kläder, vilket prövas genom en individuell bedömning. Socialnämnden skall särskilt beakta barnens situation i de familjer som har ett långvarigt biståndsbehov.

Läkarvård och medicinkostnader
Bistånd till läkarvård och receptbelagd medicin beviljas till det faktiska beloppet under förutsättning att sökanden uppbär ekonomiskt bistånd eller har inkomster understigande motsvarande summa. Aktuella kvitton för läkarvård och medicin skall alltid uppvisas.

Även kostnader för behandling av annan medicinsk personal inom kommun, landsting eller ansluten till försäkringskassan är godtagbara kostnader.

Magasineringskostnader
I första hand ska möjlighet till förvaring av tillhörigheter hos vänner och anhöriga undersökas. Vid bedömning av rätt till magasineringskostnader skall bohagets värde vägas mot vad kostnaden blir för att anskaffa ny hemutrustning. Om kostnaden för magasinering överstiger bohagets värde godkänns inte kostnaden. Ekonomiskt bistånd till magasinering av bohag kan beviljas under högst tre månader om det hålls för troligt att den sökande efter det kommer att erhålla egen bostad. Efter tre månader skall en ny bedömning göras då magasineringen kan förlängas med ytterligare tre månader. Sökanden ska själv stå för hyreskontraktet av magasineringen.

Rättshjälp
När det gäller advokatkostnad skall rättshjälp utnyttjas. I de fall ekonomiskt bistånd utgår kan rättshjälpskostnaden, i vissa fall, betraktas som en godtagbar kostnad och den kan vid behov inräknas in i biståndet.

Sjukhusvård

Vid sjukhusvård avdrages en summa motsvarande riksnormen för livsmedel. Resterande del kan beviljas som ekonomiskt bistånd under förutsättning att sökanden uppbär ekonomiskt bistånd eller har inkomst högst motsvarande summa. Kostnaden per vårddygn är 80 kronor. Vårdavgiften kan i vissa fall reduceras till 40 kronor/dygn. Sökanden kan få lägre avgift om denne har skattepliktig inkomst som är lägre än 84 000 kronor per år. Sökanden kan också få lägre avgift de första 30 sjukhusdagarna om denne är under 40 år och har hel aktivitetsersättning eller sjukersättning. I första hand skall avgiften sättas ner utifrån sjukvårdens riktlinjer. Patientens egenavgift vid sjukhusvård utgör avgift för kost och logi och ryms därför inom det ekonomiska biståndets kostnadspost för mat. Mellanskillnaden mellan patientavgiften och den del av riksnormen som avser mat kan beviljas.

Sjukresor

Kostnader för sjuk- och behandlingsresor medges om kostnaden inte ersätts av Landstinget Kronoberg eller ersätts på annat sätt. Högkostnadsskyddet ska beaktas och det billigaste färdsättet skall alltid nyttjas. Resekostnader som uppstår mot bakgrund av att den sökande valt vårdgivare på annan ort godkänns inte om vårdbehovet kan tillgodoses av en mer närbelägen vårdgivare. Undantag kan göras om det är långa väntetider till den närmaste vårdleverantören.

Skulder

Ekonomiskt bistånd till betalning av skulder utges mycket restriktivt. Inte heller medges bistånd till kvarskatt från Skattemyndigheten eller återkrav på ersättning från Försäkringskassan. Huvudprincipen är att ekonomiskt bistånd inte utgår till skulder då det inte är nödvändigt för att den sökande skall vara tillförsäkrad en skälig levnadsnivå. För att bistånd ska komma ifråga krävs att sökanden drabbas av allvarliga konsekvenser om skulden inte betalas. 1 övriga fall får skulder betalas i mån av betalningsutrymme och den sökande skall istället uppmanas att ansöka om uppskov, alternativt avbetalningsplan.

Barnomsorgsskuld

Vid en ansökan om barnomsorgsskuld skall först en utredning av om barnet löper risk att förlora sin barnomsorgsplats göras. Vid bedömningen av rätt till bistånd skall barnets egna behov av barnomsorgsplatsen vägas in tillsammans med en bedömning av vilka konsekvenser det för med sig för både barnet och familjen om man förlorar sin barnomsorgsplats.

Elskuld

Elskulder avviker från andra skulder genom att den uppkomna skulden kan medföra att elen helt stängs av och att hushållet därmed kan hamna i en akut situation. Elskuld ska i första hand betalas genom avbetalningsplaner. Vidare skall andra sätt att tillgodose behovet såsom att t.ex. belåna en egen fastighet eller avyttra egna tillgångar utredas. I utredningen skall särskilt barnets situation beaktas för att undvika att barnet står utan el. Detta innebär dock inte att alla elskulder med automatik skall godkännas bara för att barn ingår i hushållet. En individuell bedömning måste göras i varje ärende.

Om elskulden inte kan regleras på annat sätt är kommunen som regel skyldig att undanröja den akuta nödsituation som uppstår då elen blir avstängd. Det kan t ex innebära att ekonomiskt bistånd utgår till skulden men också andra alternativa vägar skall uttömmas. Den sökande kan t ex erbjudas en annan tillfällig boendelösning till dess att den sökande själv har möjlighet att betala elskulden.

Om den sökande systematisk underlåter att betala elräkningen anses den sökande ha brustit i sitt eget ansvar för sin situation och skäl finns då att avslå ansökan även om det innebär att elen stängs av.

Hyresskuld
Hyresskuld skall i första hand regleras genom avbetalningsplan med hyresvärd eller genom att den sökande avyttrar egna tillgångar.

Vid bedömning av rätt till bistånd skall en utredning göras som visar om den sökande haft egna medel för att bekosta den löpande hyran. Om skulden har uppstått under tiden då den sökande inte haft tillräckliga inkomster för att betala hyran kan ekonomiskt bistånd utgå till hyresskulden, även om det är att betrakta som ett retroaktivt bistånd.

Bedömningen skall vara mer restriktiv om den sökande har haft tillräckliga medel för att kunna betala hyran men valt att prioritera andra utgifter. Det är viktigt att Socialnämnden så långt som möjligt försäkrar sig om att den sökande på nytt inte kommer att ådra sig hyresskulder. Vid behov skall den sökande informeras om möjligheten till kontakt med Markaryd kommuns budget- och skuldrådgivare, förordnande av God Man eller möjligheten att koppla ett s k autogiro till bankkontot.

I sista hand kan bistånd till del av hyresskuld eller hel hyresskuld beviljas om det står klart att inga andra alternativ finns att tillgå. Innan beslut tas om rätt till bistånd till hyresskuld måste det stå klart att den sökande får behålla bostaden om skulden blir reglerad.

Då sökande sätter i system att trots tillräckliga egna inkomster fortsätta att ådra sig hyresskulder påverkar detta bedömningen om rätten till bistånd. Om den sökande upprepade gånger trots egna inkomster prioriterat bort att betala hyran får man utreda sökandens möjlighet att erhålla annan bostad och låta hyresskulden förbli oreglerad. Om det finns möjlighet till alternativ bostad och detta i övrigt kan anses tillförsäkra den sökande en skälig levnadsnivå så bör ansökan om bistånd till hyresskulden avslås.

I samband med hyresskulder skall särskilt uppmärksammas om uppkomsten av skulderna utgör en indikation på omsorgssvikt från förälderns sida och om det därmed finns anledning till oro för barnets hälsa och utveckling. Vid upprepade hyresskulder måste en bedömning göras hur det påverkar barnet att leva i en otrygg situation där det inte vet om det får bo kvar eller om avhysning kommer att ske. Extra vikt skall alltid fästas vid barnets behov av en trygg bostad.

Skuld på underhållsstöd
Skuld på underhållsstöd utgår inte. Genom lagen om underhållsstöd har staten garanterat att barn till icke sammanboende föräldrar får ett underhåll. Det är staten som tar den ekonomiska risken om inte återbetalning sker av det utbetalda underhållsstödet. Kommunen har således ingen skyldighet att utge ekonomiskt bistånd för att täcka den underhållsskyldiges återbetalning till Försäkringskassan. Den underhållsskyldige skall hänvisas till Försäkringskassan för att begära anstånd när han/hon inte klarar återbetalningen.

Spädbarnsutrustning

Bistånd till spädbarnsutrustning kan utgå vid barns födelse med högst 10 % av basbeloppet. Summan avser barnvagn, säng med sängutrustning samt baskläder och utrustning för bad och matning. 50 % av biståndet betalas ut före barnets födelse och resterande del betalas ut efter barnets födelse. Bistånd till försörjningsstöd som utgår för barnet bör ge utrymme för successiv anskaffning av vad som behövs i övrigt.

Spädbarnsutrustning kan användas till mer än ett barn vilket innebär att ny utrustning inte behöver anskaffas om familjen får ytterligare ett barn inom en inte alltför lång tidsperiod. Om ålderskillnaden är liten mellan barnen kan det dock finnas behov av kompletterande spädbarnsutrustning i form av t ex ytterligare en spjälsäng och till dubbelvagn. Om det råder oklarhet kring om barnet har spädbarnsutrustning eller inte bör ett hembesök genomföras.

Utgångspunkten vid ansökan om spädbarnsutrustning är att båda föräldrarna har ett gemensamt ansvar för utrustning till det nyfödda barnet, oavsett om de bor tillsammans eller inte. Dock får kravet på att båda föräldrarna skall bidra till barnets utrustning inte leda till att barnets behov inte blir tillgodosedda. Även föräldrarnas förmåga att kunna planera för barnets födsel och spara medel till spädbarnsutrustning skall beaktas vid ansökan.

Flyktingars behov av utrustning kan ske via CSN- lån om barnet föds inom de två närmaste åren efter låntagarens första mottagningsdatum i kommunen. Om behovet kan tillgodoses genom en tilläggsansökan hos CSN om hemutrustningslån ska detta i första hand nyttjas.

Tandvård

Om behovet av tandvård är akut ställs inte något krav på att sökanden ansöker om ekonomiskt bistånd före behandlingen.

En skälighetsbedömning måste göras av vad som är nödvändig tandvård och vad som är skälig kostnad. Hit räknas också förebyggande åtgärder mot karies och tandlossning. Socialnämnden bör i regel grunda sin bedömning på behandlande tandläkares val av åtgärd och vad denne anser vara nödvändig tandvård. Är sökandens behov av ekonomiskt bistånd av kortvarig natur och denne själv kan tillgodose sitt behov inom rimlig tid, ska detta vägas in i bedömningen. I bedömningen ska vägas in om sociala eller medicinska skäl föreligger som talar för att en behandling ska ges med ekonomiskt bistånd. Tandläkarkonsult anlitas om

behandlingskostnaderna är höga eller om det finns olika alternativ. Alla kostnadsförslag som överstiger 5 000 kronor sänds till tandläkarkonsult.

Vid val mellan olika behandlingar skall alltid den mest kostnadseffektiva behandlingen väljas. En kostnadseffektiv behandling utmärks av att den till den lägsta kostnad åtgärdar ett behandlingsbehov med ett tillräckligt resultat. Resultatet skall alltid bedömas som hållbart även över en längre tidsperiod.

Observera att landstinget har kostnadsansvar för nödvändig tandvård till:
• personer i särskilt boende enligt 5 kap 5 § SoL
• personer med särskilt stöd och service i form av kommunbeslut enligt 1 § LSS punkt 1 – 3 av LSS-handläggare
• personer inom socialpsykiatrin med kommunbeslut enligt 5 kap 7 § SoL
• personer i ordinärt boende med stort behov av vård och omsorg enligt 3 kap 6 § SoL eller 18 § HSL

Ungdomar upp till 20 år har fri tandvård.

Kostnaden för uteblivna besök ingår ej i ekonomiskt bistånd.

Vid införsel från Kronofogdemyndigheten ska sökanden i första hand söka uppskov hos Kronofogden till utgiften. Vill sökanden ej göra detta så kan avslag ges.

Telefoninstallation

Kostnader för installation av telefon ingår ej i ekonomiskt bistånd utan prövas individuellt.

Umgänge med barn

Utgångspunkten är att umgänge skall stimuleras. Bistånd kan utgå för att möjliggöra för umgängesföräldern att ha ett regelbundet umgänge med barnen. Den sökande skall kunna styrka att det föreligger ett umgänge med barnen samt visa på omfattningen av umgänget. Som utgångspunkt godkänns kostnader för umgänge med barn ca fyra dagar per månad samt två veckor på sommaren, en vecka vid jul och varannan storhelg. Om domstolsbeslut finns, som reglerar umgänget, skall detta följas.

Även om det primära ekonomiska ansvaret för resekostnader tillfaller den förälder som inte bor tillsammans med barnet skall också den föräldern där barnet har sitt huvudsakliga boende bidra till umgängeskostnader utifrån vad som är skäligt med hänsyn tagen till föräldrarnas ekonomiska förmåga och omständigheter i övrigt.

Det är barnets rätt att få umgås även med den förälder de inte stadigvarande bor hos.

Resekostnader betalas om möjligt av föräldrarna enligt Föräldrabalkens bestämmelser. Bistånd till resekostnader kan beviljas i samband med umgänge. Vid bedömningen skall hänsyn tas till barnets ålder, kostnaden för resor (t ex resor till annat land), färdsätt samt dom eller avtal. Avgörande för vad som bör vara skälig kostnad för resor och hur ofta bistånd bör ges till kostnader för umgänge bör anpassas till vad en familj i allmänhet har råd med. Förutom resekostnader bör även andra kostnader som är nödvändiga för att umgänget skall kunna komma till stånd ingå i biståndet, tex. kostnader för logi. Billigaste färdsättet skall användas och kvitto (t ex kopia av färdbiljett) skall uppvisas. Vid behov skall även intyg visas som kan styrka att umgänget har ägt rum eller skall äga rum. Kostnaderna gällande umgänge beräknas generellt enligt norm för livsmedel, lek och fritid samt hälsa och hygien.

Återkrav och framställan

Särskilda regler gäller för förskott på ersättningar som utbetalas av försäkringskassan och som kan komma att utbetalas retroaktivt, t ex pension, sjukpenning, vårdbidrag, bostadsbidrag och underhållsstöd. Beslut om bistånd skall vara taget utan villkor om återbetalning. Istället skall en framställan skickas till försäkringskassan. Socialtjänsten har därmed rätt att få tillbaka hela det belopp som är förskottsutbetalt till familjen, alltså även den del som avser partners och barns del av biståndet. Det är försäkringskassan som formellt beslutar att utbetala beloppet till socialförvaltningen. Om sökandenen är missnöjd med detta beslut skall överklagan ställas till försäkringskassan. Om försäkringskassan trots en framställan felaktigt utbetalar den retroaktiva ersättningen till sökandenen kan kommunen återkräva beloppet av försäkringskassan.

Ekonomiskt bistånd, som lämnats som förskott på förmån eller om stöd lämnats till enskild som är indragen i arbetskonflikt eller om sökanden på grund av förhållanden som han/hon ej kan råda över hindrats från att förfoga över sina inkomster eller tillgångar, får återkrävas.
I beslut, som avser ekonomisk bistånd som kan komma att återkrävas, skall uppgift finnas om den eller de omständigheter som utgör grund för återbetalningsplikten.

Bidragsbedrägeri

Socialnämndens inställning är att alla misstänkta brott i samband med ansökan om ekonomiskt bistånd skall polisanmälas. Sociala hänsyn eller att annan ekonomisk påföljd drabbat sökanden är inte skäl för att underlåta att anmäla. Om sökanden erbjuder frivillig återbetalning av felaktigt utbetalat bistånd är det något som bör tas med i utredningen som gynnande för sökanden, men det innebär inte att polisanmälan inte skall göras. Socialtjänsten kan avstå från polisanmälan om det belopp som utgått felaktigt är mycket litet. Åklagaren granskar som regel inte ärenden som rör mindre än 300 kronor och en polisanmälan är därför onödig. Om utredningen visar att sökanden uppenbart saknat uppsåt eller inte förstått att bistånd utgått felaktigt kan socialtjänsten avstå från polisanmälan om beloppet som utgått felaktigt inte är högre än några tusen kronor

Bidragsbrottslag (2007:612)
2 § Den som lämnar oriktiga uppgifter eller inte anmäler ändrade förhållanden som han eller hon är skyldig att anmäla enligt lag eller förordning, och på så sätt orsakar fara för att en ekonomisk förmån felaktigt betalas ut eller betalas ut med ett för högt belopp, döms för bidragsbrott till fängelse i högst två år eller, om brottet är ringa, till böter eller fängelse i högst sex månader.
3 § Om brottet som avses i 2 § är grovt, döms för grovt bidragsbrott till fängelse, lägst sex månader och högst fyra år.